

Przedmiot konsultacji

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw

Data rozpoczęcia konsultacji: 13 marca 2015 r.

Data zakończenia konsultacji: 3 kwietnia 2015 r.

Cel i przesłanka konsultowanego projektu

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw stanowi wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, oraz z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11.

W wyroku z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt K 38/13, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach rodzinnych”, w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności **jest niezgodny** z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W wyroku z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że regulacja, która uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego rodzicowi (opiekunowi faktycznemu), który rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, w sytuacji, gdy drugi z rodziców (opiekunów faktycznych) ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inne dziecko w rodzinie, **jest niezgodna** z art. 71 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji.

Proponuje się wprowadzenie w ustawie świadczeniach rodzinnych rozwiązania stanowiącego, że wszystkim osobom, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, przysługiwać będzie jedno świadczenie opiekuńcze tj. świadczenie pielęgnacyjne. Zróżnicowana natomiast zostanie wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w zależności od wieku osoby, nad którą sprawowana jest opieka.

W przypadku gdy osoba, nad którą sprawowana jest opieka, jest w wieku do ukończenia 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25 jeżeli się uczy – świadczenie pielęgnacyjne

przysługiwać będzie w wysokości 1200 zł do końca tego roku, a od roku 2016 – w wysokości 1300 zł.

W przypadku gdy opieka sprawowana będzie nad osobą inną, niż wskazana powyżej, świadczenie pielęgnacyjne, od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, przysługiwać będzie w wysokości 800 zł.

Począwszy od roku 2017 wysokość kwoty świadczenia pielęgnacyjnego będzie podlegać corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę. Świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie będzie przekraczać kwoty 1000,00 zł.

Do osób, które nabyły uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie obowiązujących ocenie przepisów, stosowane będą przepisy dotychczasowe. Dotyczy to również sytuacji ubiegania się przez daną osobę o specjalny zasiłek opiekuńczy na kolejny okres zasiłkowy oraz gdy o świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się będzie osoba, której wygasła decyzja przyznająca prawo do tych świadczeń, wydana na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, z powodu upływu terminu ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, w celu realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, proponuje się uchylenie w ustawie o świadczeniach rodzinnych regulacji uniemożliwiającej przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobie, która rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, w sytuacji, gdy członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inną osobę w rodzinie. Ponadto w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567) proponuje się wprowadzenie regulacji wprost określającej, że osoba, która jest uprawniona do zasiłku dla opiekuna nie traci tego uprawnienia, pomimo że członkowi rodziny tej osoby zostanie ustalone – w związku z opieką nad innym członkiem rodziny – prawo do zasiłku dla opiekuna, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Ponadto proponuje się przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które pobierają emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznaną w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, rentę socjalną,

nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne. Osobom tym świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego a kwotą pobieranej emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego pomniejszonych o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Świadczenie pielęgnacyjne nie będzie przysługiwać w przypadku, gdy różnica ww. kwot będzie niższa niż 20,00 zł.

Dodatkowo proponuje się wprowadzenie możliwości nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego/specjalnego zasiłku opiekuńczego/zasiłku dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, które utraciły wskazane świadczenia na skutek zdarzeń niezależnych od tych osób, np. na skutek śmierci osoby, nad którą sprawowana była opieka. Za takim rozwiązaniem przemawia możliwość zagwarantowania osobom sprawującym dotychczas opiekę wsparcia w postaci zasiłku dla bezrobotnych w okresie po ustaniu prawa do wskazanych powyżej świadczeń z tytułu sprawowania opieki. Pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna ma na celu częściową rekompensatę zakończenia aktywności zawodowej spowodowanego koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, a tym samym, zasadne jest, traktowanie przez ustawodawcę tej formy aktywności podobnie do zatrudnienia w zakresie możliwości uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych po utracie prawa do wyżej wskazanych świadczeń. Okres sprawowania opieki zaliczany będzie do tzw. 365 dni w okresie ostatnich 18 miesięcy przed dniem rejestracji jako bezrobotny w urzędzie pracy warunkujących uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Sposób zgłaszania uwag:

Uwagi należy złożyć lub przesłać na adres Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa lub na e-mail: info@mpips.gov.pl

Koordynator konsultacji:

Aleksandra Brodzka-Jędrzejczak Departament Polityki Rodzinnej